Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Буряд-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 148 (5589) | 1948 оной июлиин 27 вторник | Сэн 20 мүн.

Карело-Финскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ Карело-Финскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ Карело-Финскэ ССР-эй КП(б)-гэй ЦК-да

СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол Карело-Финскэ Советскэ Социалистическэ Республикыи хорин табан жэлэй ойн үдэртэй дашарамдуулан тус республикын хүдэлмэришэдые, колхознигуудые ба албахаагшадые амаршална.

Карело-Финскэ ССР-эй ажалшад хадаа Советскэ Союзай арадуудай өбтэй бүлын дунда ябажа, өөрынгөө гүрэн турые бэхижүүлгэдэ, республикынгаа ажахын ба культурна байгуулалтада, национальна кадр нуудые байгуулгада ехэхэн амжалтануудые туйлаба. Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро, агууехэ ород арадай баманай ороной бүхы арадуудай ахадүүгэй туhаламжаар Карело-Финскэ ССР-эй ажалшад өөрынгөө, урдань гээгдэнги байhан хизаарые ажаүйлэдбэри, хүдөө ажахы ба культурна талаараа хүгжэнги Союзна Республика болгоо.

Советскэ засагай жэлнүүд соо Карело Финскэ ССР-тэ модо бэлэдхэлэй, модо болбосоруулгын, целлюлозно-саарhанай, судно барилгын ба загаhанай ажаүйлэдбэри байгуулагдаhан ба үргэн хүгжэлтэ олоhон, нютагай малтамалнуудые малтан абажа, болбосоруулха предприятинууд бии болоhон байна. Республикын территори дээгүүр шухалын шухала уhан магистраль—Сталинай нэрэмжэтэ Беломорско-Балтийска канал татагдаhнай, түмэрзамай шэнэ линии бэй-гуулагдаhнай. Колхозно байгуулалтын илалтын ашаар ороohото культурын ургаса революциин урда тээхиэ орходоо 2 дахин ехэ болоо.

Карело-Финскэ ССР-эй арадай ажахыда немецко-фашистска булимтарагшад ехэхэн гэмтэл үзүүлhэн байха юм. Республикын ажахы ажалшадай хүсөөр амжалтатайгаар hэргээн бодхоогдожо байна. Мүнөө hэргээн бодхоогдоhон ба шэнээр баригдаhан хэдэн зуугаад ажаүйлэдбэриин предприятинууд хүдэлмэрилжэ байнхай.

Мүн республикын культурна байгуулалта амжалтатайгаар хүгжэнэ. Мүнөө үедэ 569 hургуулинууд, 12 техникумүүд, гүрэвэй университет, багшанарай ба научно-шэнжэлэлгын институдууд хүдэлмэрилнэ. Республика дотор 4 театр, арадай творчествын байшан, 27 районно культурын байшангууд, 800 библиотекэнүүд, клубууд ба уншалгын гэрнүүд, 160 кино-установкануудд хүдэлмэрилнэ. Дуунай ба танцын национальна ансамбль бии.

Карело-Финскэ ССР-эй ажалшад Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ фашистска булимтарагшадтай эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэhэн байна. Мүнөө үедэ республикын ажалшад дайнай hүүлөй сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэн байжа, ойн баярые угтажа байна.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол Карело-Финскэ Советскэ Социалистическэ Республикын тогтон мандаhаар хорин табан жэл гүйсэhэнтэй дашарамдуулан тэрээнэй хүдэлмэришэдые, колхознигуудые, интеллигенциие амаршалаад, Карело-Финскэ ССР-эй ажалшадай өөрынгөө республикын арадай ажахын ба культурын саашадаа хүгжэн hалбархын тулада бүхы күсэ шадалаа элсүүлэн, манай Советскэ Социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө большевистскэ партиин хүтэлбэри доро саашадаашье всэгэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ байhандань бата бэлэн байна.

СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКАНУУДАЙ СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

БҮХЭСОЮЗНА КОММУНИСТИЧЕСКЭ (большевигүүдэй) ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

Нагорно-Карабахска Автономно Областиин ажалшадай депутадуудай Советтэ, Азербайджанай КП(б)-гэй Нагорно-Карабахска Обкомдо

ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол Нагорно-Карабахска автономно областиин хүдэлмэришэд, колхознигуудые ба интеллигенциие тэдэнэй областиин 25 жэлэй ойн баярыг дашарамдуулан амаршална.

Советскэ засаг хадаа Нагорно-Карабахын арадуудые хаанта засагай, феодальна князьнуудай ба буржуазна националистнуудай дарлалтаhаа сүлөөлжэ, Карабахын экономическа ба культурна hалбаралтада үргэн ехэ зам нээhэн байна юм.

Нагорно-Карабахска автономно областиин ажалшад хадаа большевистскэ партиин хүтэлбэри доро, агууехэ ород арадай ахадүүгэй туhаламжын ашаар ажаүйлэдбэриин ба хүдөө ажахынгаа хүгжэлтэдэ ехэхэн амжалтануудые туйлаhан байна юм. Нагорно-Карабахта түрүү техникээр зэбсэгжүүлэгдэhэн эдеэ-хоолой ба модо болбосоруулгын ажаүйлэдбэриин предприятинууд хүдэлмэрилжэ байдаг, мүн торго болбосоруулха талаар ажал үйлэдбэри хүгжэжэ байна, Каучугай ажаүйлэдбэриин үндэhэ hуури табигданхай. Нагорно—Карабахска область болбол гээгдэнги хизаар байhанаа түрүү социалистическэ хүдөө ажахын область мүн болобо. Торгоной үйлэдбэриие хүгжөөхэ ба ороohото культурануудай тарилгые үргэдхэхэтэйгөө хамта, хлопок, каучуконосууд, тамхи т риха ябадал эрхилэгдэжэ, малажал хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байна.

Нагорно-Карабахта формоороо национальна удхаараа социалистическэ культура амжалтатайгаар хүгжэжэ байха юм.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин урда тээ тус областиин арад зоной нэгэ процентhээ hургуулида эрдэм hураха аргатай байhан юм. Харин мүнөө үедэ 200 гаран hургуулинууд энэ областьдо хүдэлмэрилжэ байдаг ба тэрээндэ хэдэн арбаад мянган хүнүүд hуралсажа байдаг юм. Мүн багшанарай институт, хүдөө ажахын техникум, педагогическа ба хүгжэмэй училищинууд хүдэлмэрилжэ байдаг. Районуудай бүхы центрнүүдтэ ба томо томо тосхонуудта кинотеатрнууд бии болоohой.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Нагорно-Карабахска областиин ажалшад хадаа фашистска булимтарагшадые бута сохихо хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан байха юм. Мүнөө үедэ тус областиин хүдэлмэришэд, колхознигуудые ба интеллигенци болбол манай Эхэ ороной улам саашадаа hалбаран бадархын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол Нагорно—Карабахска областиин ажалшадые тэдэнэй областиин тогтоhонhоо хойшо 25 жэл гүйсэhэнэй ойн баярыг амаршалжа. Нагорно Карабахын хүдэлмэришэд, колхознигуудые ба интеллигенци хадаа хойшодоошье ажахын ба культурна байгуулалтын талаар туйлаhан амжалтануудаа хэлэн дахин дээшэлүүлжэ, манай социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэхэ бэлэн гэжэ бата найдана.

СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКАНУУДАЙ СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

БҮХЭСОЮЗНА КОММУНИСТИЧЕСКЭ (бөльшевигүүдэй) ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

Элбэг дэлбэг үбhэ тэжээлэй түлөө!

Социалистическэ мүрысөөе түнхэнэйхид шэнгеэр дэлгэрүүлээ!

Июлиин 26 — *Үбhэхуряалгын* **ДНЕВНИК**

Үбhэхуряалгые тарьяхуряалга хүртэр дүүргэжэ, адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө республикын үргэн ниитэ колхознигууд социалистическэ мүрысөөндэ соогтой залитайгаар оролсонхой. Мүрысөөн хаана hайнаар эмхидхэгдэнхэйб, тэндэ үбhэхуряалга үлүү түргэнөөр ябуулагдажа байна.

Түнхэнэй аймагые абаад үзэхэдэ, тэндэхи колхозуудаар үбhэхуряалга дээрэ социалистическэ мүрысөөн (мэргэжэл мэргэжэлээр) угаа ехэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлэгдэhэн байха юм. Элитэ машинист Иван Дальбинов үбhэхуряалга дээрэ хөердохи жэлэй республикын машинистнуудай социалистическэ мүрысөө үүсхэнэн байна. Мүнөө Түнхэндэ ба бүхы республика дотор дальбиновуудай тоо улам өлошоронхой.

Дурсагдагша аймагта гар хажууршадай мүрысөөн hайнаар эмхидхэгдэhэн байна. Тэрэ мүрысөөндэ «XVII партсъезд» колхозой гэшүүн Жамбал Хамагаев түрүүлжэ ябана. hаяхан нүхэр Хамагаев үйлэдбэриингөө бүтэсые хоер гектарта хүргэhэн байха юм. Мүн энэ аймагта үбhэ hүрилэгшэдэй мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнхэй.

Имагтал социалистическэ мүрысөө бодотоор дэлгэрүүлжэ, колхознигуудай ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ шадаhанай ашаар, Түнхэнэй аймаг үбhэхуряалгаар республика соо түрүүлжэ ябана.

Зүгөөр, зарим аймагуудта социалистическэ мүрысөөн ehо тэдыгээр дэлгэрүүлэгдэhэн байха юм. Тэрэнэй эсэстэ колхознигуудай абаhан уялганууд хэнээршье шалгэгдангүй, хоohон саарhан дээрэ хосордог байна. Сэлэнгын, Хэжэнгын, Хориин, Яруунын, Мухаршэбэрэй ба бусад аймагуудай колхозуудаар мүрысөөн илангаяа муугаар эмхидхэгдэнхэй. Тиимэл хадань, эдэ аймагууд үбhэхуряалгаар гүнзэгы таhалдалда ороhон байха юм.

Мүнөө үбhэхуряалгые ойрын удэрнүүдтэ дүүргэхэ саг тулажа ерээ. Үлөөд байhан энэ үсөөхэн хоног соо нютаг бүхэнөөр социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлжэ дальбиновуд ба хамагаевуудые хаа-хаанагүй олошоруулхын түлөө партийна, советскэ, органууд хамаг хабяа элсүүлхэ уялгатай. Социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилхэдөө имагтал колхознигуудта уялганууде абхуулhаараа хизаарлаха бэшэ, харин тэрэнэй дүүргэлтые саг үргэлжэ шалгажа, дүнгүүдыень ходо гаргахэ, түрүүшүүлые урмашуулха—эдэ бүхы хадаа нютагуудтахи хүтэлбэрилхы органуудай шухала зорилго мүн.

Жамбал Хамагаевай рекорд

Түнхэнэй аймагай XVII партсъездын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гар хажууршан Жамбал Хамагаев гэгшэ Удэр бүхэндэ 2 гектарhаа дээшэ сабшажа, рекорд туйлаба. Энэ хадаа юрын хажууршанай сабшадаг ажалые гурба-дүрбэ дахин үлүүлнэ. Энэнэй габьяата ажал хадаа республикын хажууршанай дунда үргэнөөр алдаршаба.

Нүхэр Хамагаев үбhэндэ ороохынгоо урда тээ Удэр соо хоер гектар сабшахаб гэhэн уялга абаhан байгаа. Тиин, мүнөө хэлэhэн үгэзэ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө ороолдолго хэшэлэлэ гаргаh хүдэлмэрилжэ, Удэр ерэхэ тудам ажалайнгаа бүтэсые улам дээшэлүүлhэн байха юм. Жэшээлхэдэ, июлиин 10-да нэгэ гектар сабшажа эхилhэн аад, мүнөө Удэр соо 2,2—2,3 га хүргэнэ.

Энэ хадаа Удэжэ байгаа адуу малдаа элбэг ехэ тэжээл бэлэдхэхэ тэмсэлдэ Үнэн сэхээр ажаллаhанайнь Үрэ мүн. Нүхэр Хамагаев 10 Удэр соо 20 гектар сабшаха уялгатай байhан аад, мүнөө уялгаяа ажалтатайгаар дүүргэбэ.

В. Сергеев.

Ажалай эмхидхэл hула

Бидэнэр үлөөгүүр эртэ байхада Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хүрэжэ ерээ hэмди. Тиихэдэмнай центр дээрэ нэгэл хүн манда түрүүшээр харагдаба. Энэ хадаа сенокосилкын машинист Данжуров хуряалгада гарахаяа ябаа hэн. Тэрэнhээ түрүүшын асуудал болгон үбhэхуряалгада хэрэгээр бэлэдхэд, ямараар үнэргэжэ байнат гэжэ hурабабди. Тиихэдэмнай гансахан өөрынгөө бэлэн болоhон тухай хэлэд, саашадаа үг-маг гэбэ. Ушарынь хадаа тус колхоз үбhэхуряалгада аяар мүнөө хүртэр хүсэд бэлэдхэегүй, сабшалан дээрэ шиидэжэ гараагүй байшоо.

Сабшалан дээрэнь ошоходомнай хүдэлмэрилжэ ябаhан хүнүүд харагдабагүй. Үдэ болохо дүтэлhэн байбашье hаань, колхознигууд үшөөл унтажа байгаа hэн. Тэндэнь бригадиршье, правленийн түрүүлэгшэшье байгаагүй. Тус колхоздо бидэнэрэй ошоходо июлиин 15 болохо дүтэлhэн байгаа hэн. Гэбэшье, аяар эпэ болзор хүртэр үбhэхуряалга дээрэ оройдоо 60-аад хүниие гаргаhан байгаа. Тэдэнэрэйнь хахадhаа олонхид удэрэйнгөө нормануудые дүүргэдэггүй байха юм. Колхознигууд үгөөгүүр 9—10 саг болоhон хойно хүдэлмэридөө гарадаг заншалтай. Тиихэдэ сенокосилкын машинист Гармаев ходо удэ болоhон хойно хүдэлмэреэ эхилдэг. Түс колхозо (правлениин түрүүлэгшэ Тубашов) июлиин 16 хүртэр 650 гектар сабшаха байhан аад, оройдоо 160 га сабшажа, графигаа таhалдуулба.

Кяхтын аймагай гансахан дүрсагдагша колхоздо үбhэхуряалга нимэ хангалтагүйгөөр үнэргэгдэжэ байна бэшэ, харин ондоошье колхозуудта баhал нимэрхүү байдалтай. Энээнэй гол шалтагаан хадаа колхозуудта ажалай эмхидхэлэй болон жаяр заршамай hуламаар табигдаhан дээрэhээ болоно.

Вас. Федоров.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советтэ

Тарьяа бэлэдхэлэй түсэбые дүүргэхэ хүртэр талха тарьянай наймаае хорихо тухай

Үрэндөө тушаагдаха ehотой тарьяа хуули бусаар үрихэ ябадал үсадхан болюулха ба ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй 1948 оной июниин 16-ай тогтоолые бэелүүлхын түлөө, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол гүрэндөө тарьяа тушаалгын талаар республикын түсэбэй дүүргэгдэхэ хүртэр ороohо, гурил ба бариhан хилээмэ наймаалха, андалдаха ябадалые колхозуудта, колхознигуудта ба үмсын тарьянадта хорихо гэжэ тогтоообо.

Ороohо, гурил ба бариhан хилээмэ наймаалха болоп андалдаха ябадал хадаа ороohо тарьяа үрэндөө тушаалга (ссуданнуудые бусаaха, уялгата тушаалга хэхэ ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилнүүдэй түлөө натуротүлбэриие дүүргэхэ, талаар тогтоогдомол түсэбые бүхы республика соо дүүргэгэhэнэй hүүлээр ба СССР Союзай Министрнүүдэй Советэй зүбшөөлтэйгөөр хэгдэжэ болохо байна гэжэ колхозуудта, колхознигуудта ба үмсын ажалтай тарьяадта ойлгуулан хэлжэ үгэхые БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа аймислолкомууд болон СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын БМАССР-тэхи этигэмжэтэнэй органуудые уялгаhан байна.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй энэ тогтоолые эбдэhэн колхозуудай түрүүлэгшэнэр ба бусад тушаалта хүнүүд хадаа сүүдэй харюусалгада оруулагдаха байна. Талха тарьяа хуули бусаар наймаалhан колхознигууд ба үмсын ажалтай болбол 300 гүхэриг хүртэл ялада оруулагдаха ба дахин нимэ үм хээд байгаа hаа сүүдэй харюусалгада оруулагдаха байна. Хуули бусаар наймаалагдаhан продукциин заготзерногой пунктнуудта тушаагдаха юм.

Залуухан басаганай ажал

Хоер жэлэй саана ашаглалгада оруулагдhан Улан-Удын Сэмбын фабрика hаяхан байгуулагдаhан предприятинуудай нэгэн болоно. Энэ фабрика хадаа жэл соогоо хэдэн зуугаад мянган метр сэмбэ болон мүн бусад бүдүүдые нэхэжэ гаргэдаг болоод байна. Фабрикада хүдэлмэрилжэ, сэмбэ нэхэжэ байгшадай олонхинь баhал залуу кадрнууд мүн. Эндэ ажаллажа байгшад гансахан ажалайнгаа дүршэлөөр залуу бэшэ, харин наhаараашье тон залуу зонууд байха юм.

Үнэрhэн жэлдэ Сэмбын фабрика нилээд ехэ гэгдэлтэйгээр ажаллаа. Тэрээнэй шалтагаан хадаа нооhо эзэрэгын, сэмбэ нэхэлгын, шэрдэлгын болон бусад процессүүдые хүсэд hайнаар шудалhан кадрнуудай дутуу байhан дээрэhээ, залуу хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлэй багa дээрэhээ болодог байhан юм.

Наhажаал болоhон инженер Михаил Антонович Жерновой залуу хүдэлмэришэдые хоер жэл соо hургаhан тухайнь сэмбэ нэхэгшэ залуухан басаган Аня хөөрэнэ. «Михаил Антоновичын заабари ойлгожо, хадуужа абаhан хүн, сэмбэ нэхэлгын ямаршье дүршэлдэ хүсэд hураха байна» гэжэ_ тэрэ басаган хэлэнэ.

Сэмбын фабрикын түрүү хүнүүд тухай фабрикын парторг нүхэр Федоренкоhоо асуухада иигэжэ харюусана:

— Залуушуулай коллектив соо Анна Фефелева суутай болоhон, ажалдаа оролдоотой, зоригтой басаганшай юм. Мүнөө тэрэ басаганай ажалай дүй дүршэлые бүхы бригадануудт, сэмбэ нэхэгшэд шудалжа, ажалайнгаа бүтэсые нилээд дээшэлүүлжэ байна.

1931 оной Мухаршэбэрэй аймагта түрэhэн Анна Фефелевагай ажалай зам тон богонихон. 7 классай hургуули дүүргээд, 1946 оной Улан-Удэ город, ФЗО hургуулида ерэhэн юм. Эндэ нэгэ жэлэй турша соо сэмбэ нэхэлгын агрегат-машинанууде, тэрээндэ ажаллахэ дүй дүршэлые шудалжа гараа. Үнэрhэн жэлhээ хойшо фабрика дээрэ сэмбэ нэхэгшэр хүдэлмэрилжэ ехилээ.

Тиин, наадад 17 наhатай Анна Фефелева республикын түрүү хүнүүдэй тоодо орожо, алдар суутай боложо эхилбэ гээшэб гэhэн асуудал тон hонирхолтой болоно. Энэ асуудалые тэрээнэй бүтээhэл ажал хэрэг тодорхойлжо үзэнэ.

— 1947 оной эхин. Ажалай удэрэй дүүрээд байхада, нэгэ жаахан басаган энэ тэрэ агрегат-машинануудай хажуудта үлэжэ, тэрээниие шэнэлжэ байдаг ба дүй дүршэлтэй наhажаал хүнүүдэй ажаллажа байхыень хаража бүхэли удэшые үнэргэгшэ hэн. Тэрэмнай мүнөө болоходо манай эрхим стахановка Аня басаган болоо, — гэжэ фабрикын наhажаал мастернууд хөөрэлдэнэ. Энэ хадаа залуухан басаганай ажалайнгаа түрүүшын алхам эхилhэниие харуулжа үзэнэ.

Үнэн сэхээр оролдон ажаллажа, өөрынгөө олоhон түрүүшынгээ мэргэжэл шадабаряар hанаагаа амаргаагүй, үшөө шэнэ юумэнүүдые шудалхын тула нэтэрүүгээр оролдоhон дээрэhээ Анна Фефелева алдартай болоо. Үнэрhэн жэлдэ сэмбэ нэхэлгын нэгэ стэнок дээрэ хүдэлмэрилжэ, ажалайнгаа дүйгэрие эрай шамай дүүрэдэг байгаа hаа, мүнөө жэлэй түрүүшын hараhаа хойшо хоер стэнок дээрэ хүдэлмэрилдэг болоо. Энэнь тэрээнэй түрүүшын амжалта болоно. Тиин, хоер стэногой даалгабариие дүүргэхэ гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ, гэбэшье, нүхэр Фефелева өнээниие богонихон болзор соо туйлажа шадаа.

Мүнөө бүхы сэмбэ нэхэгшэдэй дунда нүхэр Фефелевагай ажалай бүтээсэ өгөөл ехэ байха юм. Хоер хүнэй орондо хүдэлмэрилөөд, даалгабаряа 120 — 130 процент дүүргэхэ гээшэ юрын багахан амжалта бэшэ. Хэрбээ фабрикада хүдэлмэрилжэ байhан бүхы сэмбэ нэхэгшэд энэ бисаганай жэшээгээр ажаллажа, Удэр соогоо арбаад метр сэмбэ даалгабариингаа дээдэ тээ үлөөд байгаа hаань, сэмбын фабрикын коллектив табанжэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ байhаниинь лабтай. Эгээн нимэ дээрэhээ мүнөө сэмбын фабрикын коллективэй дунда Анна Фефелевагай жэшээгээр ажаллахэ, тэрээнэй дүй дүршэлые шудалха ябадал дэлгэрүүлэгдэж.

ФЗО hургуулида hурэжа байhан хэдэн арбаад эдир залуушуул Удын заабаралгын хойто тээ, сэмбын фабрикада практикада ерэжэ Анинин станоглые тойроод, өнэ басаганай ажалhаа hургаал абахын тула тэрээнэй ажалые шэртэн харана. Тэдэнэр hаяын удэрчуудтэ өөhэдынгөө ажалай замые Анинин хүдэлмэрилжэ байhан газарта эхилхэ байhаная мэдэрнэ. Тиимэ дээрэhээ Аня шэнги түрүгнөөр ажаллажа, алдартай суутай хүчүүл болохые хүсэнэ.

Сэмбын фабрикын коллективэй дунда Аня шэнги, ажалай даалгабариие үлүүлэн дүүргэдэг залуушуул, комсомолецууд олон. Фабрикын түрүүшүүл республикынгаа 25 жэлэй ойтой дашарамдуулгдаа орденууд ба медальнуудаар шагнагдаа. Тэдэнэрэй дунда Анна Саботеевна Фефелевагай нэрые ушанабди.

Ажал хадаа алдар солын хэрэг! Ажал хадаа шэнэ шэнэ баатаршалгада урялна. Ажал хадаа манай Үсын зоной хүндэтэй нангин хэрэг болонхой. Энээниие мэдэрhэн хүнүүд Үнэн сэхэ ажалаараа Эхэ орондоо, ажалшан арадтаа магтаалтай болоно.

Ж. Жамбуев.

Горсовет ажаүйлэдбэриин асуудалнуудые зүбшэн хэлсэнэ

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Советэй 6-дахи сессиһаяхан үнгэрбэ. Энэ сессидээрэ республикын столицын нютагай ажаүйлэдбэриин ба олзоборилгын кооперацийн предприятинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээ-ябуулганууд тухай Горсоветэй гүйцэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Сабуров элидхэл хэбэ. Нүхэр Сабуров болбол 1948 оной түрүүшын хахад жэл соо нютагай ажаүйлэдбэриин ба олзоборилгын кооперацийн предприятинуудай туйлаһан зарим тэды амжалтануудые тэмдэглэхэ зуураа, нютагай ажаүйлэдбэриин министерствын олон предприятинуудай ба олзоборилгын кооперацийн системын топ һунгалтагүйгөөр хүдэлмэрилһэнэй гол шалтагаануудые тодорхойлбо.

— Хангалтагүй муу хүдэлмэриин гол шалтаган хадаа — гэжэ нүхэр Сабуров хэлэнэ — зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд өөһэдтөө үгтэһэн түсэбтэ даалгабариие бэелүүлхэ хэрэгтэ хойрогоор хандадаг дээрэһээнь болоно. Зарим хүтэлбэрилэгшэд бэлээр бүтээгдэдэг, сүйсэгүй ба шанар муутай эд бараае хэтэрхэй ехээр бүтээжэ, түсэбөө дүүргэхэ гэһэн топ харша заншалнуудые гаргана.

1948 оной түрүүшын хахад жэл соо нютагай ажаүйлэдбэриин ба олзоборилгын кооперацийн предприятинуудай туйлаһан зарим тэды амжалтануудые тэмдэглэхэ зуураа, нютагай ажаүйлэдбэриин министерствын олон предприятинуудай ба олзоборилгын кооперацийн системын топ һунгалтагүйгөөр хүдэлмэрилһэнэй гол шалтаганууд тодорхойлбо.

— Хангалтагүй муу хүдэлмэриин гол шалтаган хадаа — гэжэ нүхэр Сабуров хэлэнэ — зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд өөһэдтөө үгтэһэн түсэбтэ даалгабариие бэелүүлхэ хэрэгтэ хойрогоор хандадаг дээрэһээнь болоно. Зарим хүтэлбэрилэгшэд бэлээр бүтээгдэдэг, сүйсэгүй ба шанар муутай эд бараае хэтэрхэй ехээр бүтээжэ, түсэбөө дүүргэхэ гэһэн топ харша заншалнуудые гаргана.

Нютагай ажаүйлэдбэриин ба олзоборилгын кооперацийн предприятинуудай ажалые шалгаһан, нютагай ажаүйлэдбэриин ба олзоборилгын кооперацийн предприятинуудай ажалые шалгаһан комиссиин гишүүн, Ленинскэй районой исполкомой түрүүлэгшэ Крючков болон бусад болбол нютагай ажаүйлэдбэриин ба олзоборилгын кооперацийн предприятинуудай ажалые шалгаһанайнь үндэсэн дээрэ, нютагай ажаүйлэдбэриин ба олзоборилгын кооперацийн предприятинуудай ажалые шалгаһанайнь үндэсэн дээрэ, Ленинскэй районой исполкомой түрүүлэгшэ Крючков болон бусад болбол

Нютагай Советэй сессие үндэр хэмжээндэ үнгэргэдэг болохо

Советүүдэй сессиин хүдэлмэриин нүдэлнууд эмхидхэлэй олоннитын хүдэлмэрие хэбжүүлхэдэ ехэхэн туслаа ухашанартай юм. Ажалтай депутадуудэй нютагай Советүүдэй сессие зарлаха болзорнууд Бурят-Монголой АССР-эй Конституциин 56 ба 57-хи статьянуудаар тогтойлгогдоноой. Эдэ статьянуудай ehoop хүдөөгэй, сомоной, поселогой, городой ба районой (городской) Советүүдэй сессинүүд нарадаа тэ далинhаа үсөөн бэшээр, харин нэгэдэ аймагай Советүүдтэ —хоер дахь нэгэ далинhаа үсөөн бэшээр зарлагдаха ehотой. Тиигэжэ ниитэ хадаа нютагай Советүүдэй сессиин зарлагдаха болзорнууд 100 хүртэлые тогтооно. Юундэб гэхэдэ, формальнай хүдэлмэриин секционио арга метод болбол нүрэнэй засагай аппаратуудай ажал-эбуулгын тайлбарнууд шухала хубинь мүн болоно. Ажалтай депутадуудай Советүүдэй сессие зарлажа, тэндэ эмхидхэлэй-олоннитын хүдэлмэриин, культурна ба материальна байдалые хайжаруулгын асуудалнуудые ажалдаг ба шинидхэдэг, нютагай хүдэлмэриые баталдаг, гүйсэдхэхэ депутадуудэй тоосоое болоод саг үргэлжын комиссинуудай элидхэлые зүбшэн хэлсэдэг юм. Тиигэжэ нютагай Советүүдэй сессие зарлаха болзорнуудые нарингаар ябадал болбол нютагтахи засагай органууд байhан үүргэнүүдые үгтэhэн уялгэнуудые ба зүбөөр хүтэлбэрилхэ шухала эрхэ байдал болоно.

Сессие зарлаха болзорнуудые нютагай Советүүдэй зүгhөө эбдэхэ ба, Советүүд депутадуудhаан ба шадагдаг, тиигэд тэдэнэй Советүүдэй хүдэлмэриhөө болохо байна. Энэ ушар советскэ демократизмын принципүүдые хазагайруулгада хүргэг байнабшуу.

Нютагай Советүүдтэ hунгалтаболоhон сагhаа хойшо манай улсынгаа олохон Советүүд ажалдынгөө түрүүшын өөлжөөнэй болзорнуудые зүбөөр ойлгожо, зарлаха конституциионо болhаанаар сахидаг, сессинүүдые болзорой ehоор зарлажа, нютагай ажалые болон культурые hайруулгатай шууд холбоотой шухала асуудалнуудые зүбшэн шиидхэн болохой. Жэшээнь, ажалшадай Кяхтын аймагай Совдепэй сессиин (түрүүлэгшэнь нүхэр Чесноков) үнгэрhэн саг соо дахин сесси зарлаhан ба хүмүүсэй болоод сомоной Советүүдэй сессие саг соонь үнгэрүүлэхэ тухай асуудалнуудые анхарал оролдолгоо тавьжаг байна.

Сессие зарлаха ябадал аймгүйсэдкомой хүдэлмэриинь түсэб соо hаhаа хараалагдадаг ба сесси дээрэ хэлсэдхэ асуудалнуудынь ерэгой болохо үдэрhөө бүри урид депутадуудаа болон саг үргэлжын комиссинуудай хабаадалсаhаан байгаа. Гадна, эндэ сесси бүридэ эмхидхэлэй-техническэ бэлэдхэл ходоо хангагдадаг байха юм.

Советүүдэй сессинүүдые саг соонь, тогтоогдомол болзортонь зарлаhаа гадна, сессиэ зүбшэгдэжэ байhан асуудалнуудынь депутадуудаар бүхы талаараа үнэзэгыгөөр хэлсэгдэхэ, дутуу дунданнуудые большевистскэ ehоор шүүмжэлэхэ, тэрэниие усадхаха тодорхой хэмжээнүүд абтаха ehотой.

Энэ талаар хэлэ хэдэн аймагай ба районой Советүүдэй түйсэдкомууд эрхим hайн жэшээнүүдые харуулhан байна. Пригороднэй райондо сессинүүдтэ hайнаар бэлэдхэл хэдэг дүй дүршэлынь эхэ hонирхолтой юм. Тэндэ hургуулиин хүдэлмэриие шэнжэлхын түлөө Советэй саг үргэлжын комиссинуудые хабаадалсажа, өөhэдынгөө гэшүүдэй хүсөөр хэрэгыень шалгажа үзэhэн байна. Тиигэжэ районой сессиин үзэмжэдэ табигдаха асуудалнуудые өртөөнhөө бэлэдхэхэ ябадалда олон депутадуудые эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан байгаа.

Арадай гэгээрэлэй талаар комиссиин хадаа hургуулидахи hуралсалай хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ямар зэргээр ябажа байhаниие, коммунально-гэр байрын комиссиин хадаа hургуулиин гэр байрануудай али зэргэ бөлбосон түхэлтэй болоожо байhаниие, худалдаа-наймаанай комиссиин — hургуулинуудта хөлүүн эдээ-хоол ба буфедүүдые бии болгохо, hуралсал —бэшэлгын хэрэгсэлнүүдые, үхибүүдые сутал хубсаhаар хангаха ябадалые, нютагай ажаүйлэдбэриин комиссиин — олзоборилгын артельнүүдээр гутал хубсаhа оюулха ба зhабарилуулха ябадалые, элүүрые хамгаалха комиссиин —hургуулиин гарт сэбэр байдал ба hурагшадай бэеэ сэбэрээр абажа ябалгые, социально-тэхэмжын комиссиин —Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудай ба дайнда алуулhан сэрэгшэдэй үхибүүдэй материальна байдал гэхэ мэтые шалгажа үзэhэн байха юм.

Йнгэжэ үргэлжалан hайнаар бодогдоhон ба бэлэдхэгдэhэн асуудалнуудые сессие үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ арга олгоно. Хэлсэгдэжэ байhан асуудалнуудтань депутадуудые эдэбхитэйгээр хабаадалсаhа, зарим эмхи-зурганай дутуу дунданнуудые хатуугаар шүүмжэлэндэдэг ба хүдэлмэриие hайжаруулха тушаа тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдадаг байна.

Торгин, Хорин, Кабанскын, Кяхтын ба бусад аймагуудта хүдөөгэй болон сомоной Советүүдэй сессиинүүдые саг соонь үнгэргэдэг байхадань, харин Тарбагатайн, Иволгын ба Баунтын аймагуудта тиимэ бэшэ байха юм. Жэшээнь, Тарбагатайн аймагай Тарбагатайн сельскэ Совет hунгалта болоhон сагhаа хойшо ородоо гурба дахин сесси хэhэн байна. Тэд Тарбагатайн аймгүйсэдкомшье сессинүүдээ болзорhоонь ехэ хожомдуулжа зарладаг байна. БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй зүгhөө хэдэ хэдэн заабари өрилтэнүүдэй байтар тус гүйсэдком февраль hарада зарлагдаха сессиеэ үнэн удаан саг соо зарлаагүй байhан ба аймагай түрүүлэгшэ нүхэр Бурлаков энэ дутуугаа өлдэб шалтагаануудаар тайлбарилдаг байха юм. Тэрэшэлэн Тарбагатайн аймгүйсэдком болбол БМАССР-эй Конституциин 26-дахи статьягай ehоор, гурбадахи сессие апрель hарада зарлаха байhан шаг, республикын Министрнүүдэй Советэй зүгhөө хэдэн дахин өрилтэ хэhэнэй hүүлээр арайхан тэжэ июлиин 6-да үнгэрөө.

Тарбагатайн аймагай ажалшадай депутадуудай Советэй гүйсэдком хадаа сессиин хүдэлмэриие тоодогүй, эмхидхэлэй олоннитын хүдэлмэриие hайнаар ябуулдагүй ба нютагай Советэй хүдэлмэридэ бодото туhаламжа үзүүлдэгүй байна. Энээн дээрэhээ тус аймгүйсэдком хадаа ажахын-финансова хэдэ-хэдэн хэмжээ-ябуулганууда саг соонь дүүргэжэ шадаагүй.

Мүн Иволгын ба Бичурын аймагуудташье нютагай Советүүдэй сессинүүдые зарлахэ Конституционно болзорнууде эбдэхэ ушарнууд олон бии.

Ажахын ба культурна хүргжэлтын шухалын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг сессинүүдые саг соонь үнгэргэхэ ябадал хадаа гүйсэдком бүхэнэй зайлашагүй хуулли мүн гэжэ тоолохо хэрэгтэй. Аймгүйсэдкомуудай хүдэлмэриилэгшэд болбол нютагуудтахи хэрэгтэй үнэнтэ байдалые шалгажа мэдэхэ, материалнуудые бэлэдхэлгэдэ зохихо саг үргэлжын комиссинуудые ба эдэбхитэдые хабаадалсуулха ehотойбшуу.

Г. Шипунов,
А. Буржатов.

Сэлэнгын аймагта —дамжуулгын Улаан туг

Республикын финансова организаци болбол Бурят-Монголой 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, мүнгэн зөөри элсүүлгын 2-дохи кварталай гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Мэнэй республика болбол РСФСР-эй 66 хизаар, область ба республикануудай дундаhаа налогой ба страховой хүдэлмэриин талаар 2-дохи hуури, нөөсэлгын кассвар—4-дахи, гүрэнэй доходой талаар 5-дахи hуури эзэлээ

Һаяхан БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол 1948 оной 2-дохи кварталда бюджедэй доходой түсэбэй гүйсэдхэлгын талаар социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые гаргаба.

Тус мүрысөөндэ Сэлэнгын аймаг эрхим амжалта туйлаа. 2-дохи кварталай мүнгэн зөөри элсүүлгын гүрэнэй түсэбые үрэнэй доходой талаар—106 процент, налогоор—129, страхованиин түлбэреэр — 225, нөөсэлгын талаар—116 процент дүүргэhэн байна. Тиимэhээ Сэлэнгын аймагта БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дамжуулгын Улаан туг ба 15 мянган түхэриг мүнгэн шан үгтэбэ. Тэрэшэлэн Сэлэнгын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Халтанов ба аймагай финансын таhагые даагша нүхэр Бутаев гэгшэд шагнагдаа.

Хоердохи 10 мянган түхэригэй шан—Мухаршэбэрэй ба гурбадахи 5 мянган түхэригэй шан—Баунтын аймагта үгтэхэ болобо.

Абаhан уялгаяа дүүргэнэ

Улан-Удэ станциин сигнализациин ба хэлхеэ-холбооной 6-дахи дистанциин коллектив Ленинградайхидэй урялаар түмэрзамайхидай бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо бодото уялганнуудые абаhан юм. Тиин, 1948 оной түрүүшын хахад жэлэй дүнгые гаргахада, тус дистанциин жэлэйнгээ түсэбые 6 hара соо дүүргэжэ, түмэрзамайхидай үдэрые хэнhээшье ехэ бэлэгтэйгээр үгтажа ябана. Энэ коллектив мүрысөөндэ шилhанайгаа түлөө Зүүн-Сибириин түмэрзамай Управлениин дамжуулгын Улаан туг-ые абаба.

6-дахи дистанциин коллективэй дунда ахалагша электромеханик нүхэр Бабий гэгшын хүтэлбэрилдэг линейнэ—аппаратна цехын коллектив түрүүлэн ябана. Энэ цех болбол хэлхеэ-холбооной оборудованиие зhабарилгын 1948 оной жэлэй түсэбые мүнөө 128 процент дүүргээд байха юм. Цехын өрхим стахановецууд ажалайнгаа бүтээсые hүүлэй үдэрнүүдтэ 5—6 дахин ехэдхэжэ шадаа.

Нүхэр Дамбилинай хүтэлбэрилдэг участкэй хүдэлмэрилэгшэд телефонно линии ба хэлхеэ-холбооной оборудованиие зhабарилгада шэнэ шэнэ нарижуулгануудые үүсхэжэ, гүрэнэй зөөри хогшолдо 15 мянган түхэриг арбилалта хэбэ.

Электромеханик Любимский, боцистнууд нүхэд Тарасюк, Занкович, телеграфистнууд Попатуркина, Бельчинко болон бусад хадаа хоер хүдэлмэрилэгшэдэй даалгабарита ажалые үдэр бүридэ дүүргэдэг болоожо, шэнэ hайн үүсхэлнүүдые гаргаа. Тус дистанциин бүхы коллективүүд түмэрзамайхидай Сталинска hайндэртэ зорюулан стахановска вахтада жагсаха зуурад, сигнализациин ба хэлхеэ-холбоной нэгэтгоо хүдэлмэриие hайжаруулжа, зөөри хогшолдо үшөө ехэ арбилалгануудые хэхэбди гэжэ мэдүүлэ.

М. Новикова.

hУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛДЭ БЭЛЭДХЭЛЫЕ ШАНГАДХАХА

☆ ☆

Аймагай гэгээрэлэй таhаг юу харанаб?

hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлтэ гээшэ советскэ hургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй шухала зорилго болоно. Иволгын аймагай хэдэн олон hургуулинуудта hуралсалай шэнэ жэлдэ жэшээтэ hайнаар бэлэдхэжэ шадаба. Тэдэнэй тоодо Краснояровска дунда hургуули, спиртзаводой дэргэдэхи 7 жэлэй hургуули, МВД-эйн № 8 ИТК-эй дэргэдэхи эхин hургуули ба бусад болоно. Эдэ hургуулиин хүтэлэрилэгшэд hургуулинуудта hуралсалай шэнэ жэлдэ hайнаар бэлэдхэжэ шадаа гэбэл: түлеэ залhаяа гүйсэд бэлэдхэжэ, газаагаа буулгажа, hургуулиингаа байшангуудай зhабаринуудые хэжэ дүүргэhэн ба эрэхэ жэлдэ хэрэглэгдэхэ учебниг үүд болон hуралсалай хэрэгсэлнүүдые гүйсэд бэлэдхээ.

Тэд, аймагай гэгээрэлэй таhагай хажууда байhан Иволгын 7 жэлэй hургуулиин бэлэдхэл муутай байхань гайхалтай юм. Энэ hургуули эзэгүй орхигдошонхой гэхэдэ болоно. Тэд, hуралсалай эхилхэ саг тон ойрхоно орожо ерэhэн байбашье, энэ hургуули директоргүй байhаар. Аймагай гэгээрэлэй таhагай хүдэлмэрилэгшэдhөө «юундэ директоргүйб» гэжэ асуухада «Гэгээрэлэй Министерствоhээ эльгээхыць хүлеэжэ байдагби» гэжэ hанаа амараар харюусадаг байха юм. Тус hургуули хадаа 300 кубометр түлеэ бэлэдхэхэ түсэбтэй аад, тэрэнээ бэлэдхэжэ өхилэгүй байhаар. Молотовой, Сталинай нэрэмжэтэ ба «Коминтерн» колхозууд энэ түлеэень бэлэдхэхэ ehотой байгаа. Тэд эдэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр hанаа амархан hуужа байдаг ба hургуулиин зүгhөө ямаршье эрилтэ тэдэндэ хэгдэдэггүй юм. Үнгэрхэдөө Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Аюшеев гэгшэ түлеэ бэлэдхэхэhээ сэхэ арсаhан байха юм. Харин нүгөө хоер колхозуудынь мартаан 27-до түлеэ отолхо биледүүдые абаhан байбаншье, hургуулиин газаа миил хоер тэргэ түлеэ асаржа буулгаад зогсошоhон байха юм. Мүнөө энэ hургуули газаагаа хоер тэргэ түлеэтэй hуужа байhаар.

hургуулиин байшангые зhабаринтын тула 50 мянган түхэригэй hомолотоhон байбашье, зhабаринь мүнөө хүртэр дүүрээдүй. Классна таhагуудай ба пеэшэнгүүдэй зhабари оройдоошье эхилээдүй ба мүн багшанарай байра зhабарилагдаадүй. Тэрээн дээрэhээ шэнэ ерэhэн багшанар hургуулиин классууд соогуур байралжа байха юм. Гадна тус hургуули хадаа элдэб наглядна ба hуралсалай бусад хэрэгсэлнүүдээр хангагдаагүй байhаар.

Ключевской (дааргшань нүхэр Овчинникова), Каленовско (дааргшань нүхэр Буркова) эхин hургуулинууд баhаа иимэрхүү байдалтай.

Аймагай гэгээрэлэй таhагай зүгhөө эдэ hургуулинуудай бэлэдхэлые hайжаруулха эрид хэмжээнүүдые абаха саг тулаа.

С. Сагадаров.

hайнаар бэлэдхэбэ

Сэлэнгын аймагай hургуулинууд hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлые амжалтатайгаар ябуулна. Аймагай 37 hургуулинуудай 26-нь hуралсалай шэнэ жэлдэ үйсэд бэлэн болонхой.

1948 — 49 онуудай hуралсалай жэлдэ тус аймагай hургуулинуудта түсэбэй ehоор 5500 кубометр түлеэн бэлэдхэгдэхэ байhан аад, мүнөө 5.669 кубометр бэлэдхэгдэжэ, түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэн байна. Мүнөө hургуулинуудайнгаа газаа 4055 кубометр түлеэ буулгажа сажалланхай.

Загастайн дунда hургуули (директорынь нүхэр Шагдыров), Тамчын, Сүтэйн эхин hургуулинууд ба Ноеховой 7 жэлэй hургуули (директорынь нүхэр Дылыков) hуралсалай шэнэ жэлдэ эрхимээр бэлэдхэгшэдэй тоодо ороно. Эдэ hургуулинуудай гүр байрэнууд зhабарилагдажа ба сагаадагдажа дүүргэгдэнхэй. Мүн багшанарай байра ба hургуулиин мебель гүйсэд зhабарилагдажа бэлэн болоо. Гадна эдэ hургуулинууд hуралсалда хабаадаха hаhанай хүүгэдэй тоо бүридхэлые абажа дүүргэhэн байха юм.

Тиигэбэшье Красно-Чукойскэ, Үдэнгын эхин hургуулинууд hуралсалай жэлдэ бэлэдхэлые удааруулжа байна. Тиимэhээ аймагай гэгээрэлэй таhагай зүгhөө эдэ hургуулинуудта эохихо туhаламжа үзүүлжэ, гэгээдэлhээнь гаргаха тон шухала.

М. Нимаев, манай корр.

Курумканайхид хожомдолтой

Курумканайхид hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлые хангалтагүйгөөр ябуулжа байна.

hургуулинуудай гурбан гэртэ ехэ зhабари хэхэ ehотой аад, мүнөө нэгыншье дүүргээгүй, hургуулиин 18 байшанда жэжэ зhабари хэхэ байhан аад, мүнөө зүбхэн 8-айнь зhабари дүүргэгдээ

Августын 15 хүртэр hургуулиин таhанай хүүгэдэй тоо бүридхэл абаха зэргэтэй байгаа. Тэд энэ талаар юушье хэлдэггүй байhаар.

Ерэхэ hуралсалай жэлдэ аймагай hургуулинуудта 20 багшанар дутажа байна. АймОНО хадаа нютаг дээрээ ондоо ажалда байhан багшанарыь мэргэжэлтэ хүдэлмэридэнь бусааха хэмжээ абахагүй, харин багшанарые Минпросой эльгээхыень хүлеэжэ байдаг юм.

Аймагай гэгээрэлэй таhагые даагша нүхэр А. Аюрзанаев hургуулинуудые hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлэ хэрэгтэ олоннитые хүсэд hайнаар хабаадуулжа ба энэ талаар аймаг доторoо гарhан үүсхэлые дэлгэрүүлжэ шадаагүй. Аллын hургуулидта Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигуудай туhалhанайнь ашаар, тус hургуули шэнэ жэлдэ хүсэд бэлэн болоhон байха юм. Тэд, аймагай бүхы колхозуудаар өнэ үнэтэ үүсхэл дэмжэгдээгүй байшоо.

hуралсалай жэлэй бэлэдхэлые нимэ ехээр хожомдуулха ябадалые саашадаа тэсэжэ болохогүй. Тиимэhээ курумканайхид энэ хожомдолhоо гараха эрид хэмжээнүүдые дэры абаха уялгатай.

Аймагай партийна, советскэ организациинуудай зүгhөө hургуулинуудай hуралсалай шэнэ жэлдэ эрхимээр бэлэдхэхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

Н. Цыбенов, Г. Данзанов.

Директор Арскиин ажал

Улан-Удэ городой хүбүүдэй № 1 дунда hургуулиин директор нүхэр И. Арский гэгшэ hуралсалай шэнэ жэлэй бэлэдхэлые үнгэрэгшэ hуралсалай жэлэй дүүрэхэтэй зэргэ эхилhэн дээрэhээ hайн амжалта туйлажа шадаба.

Мүнөө hургуулиинь газаа үбэлэй сезондо гүйсэд хүрэхэ 80 кубометр түлеэн, 120 тонно шулуу нүүрhэн асарагдаhан. Үнгэрэгшэ хоер hарын турша дотор hургуулиингаа байшангай водопроводые, мүн тулилгэ-дулаасуулгын системэнүүдые зhабарилуулжа, коридорнууд ба бүхы классуудайнь полнууд шэрдогдэжэ, ханануудыень сагаадуулжа дүүргэ.

hургуулиин бүхы зhабарилгада үгтэhэн 40 мянган түхэригэй, 38 мянганиинь гаргашалгдаад байна. Мүнөө бүхы мебельнүүдынь зhабарилагдажа дүүрэхэ болоо. Зhабарилагдаhан парта ба столнуудынь классууд соогуураа табяатай, плакат, карта ба элдэб таблицануудыень үлгэгдэнхэй.

Гадна, энэ жэлдэ hургуулиин библиотекын литературна фондда 1850 түхэригэй хэлэн зуун хэhэг номууд нэмэжэ абтаа.

Тус hургуулида 1948—49 онуудай hуралсалай жэлдэ hуралсалаа ерэхэ 1300 hурагшадые эрхим бэлэдхэлтэйгээр үгтахын тула, нүхэр Арскиин анхарал оролдолгоо гарhаниинь эдэ бүхы барилгануудыень дээрэhээ элеэр харагдана

Д. Батуев.

hургуулиин мебель бэлэдхэлые унжагайруулна

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол 1948—49 онуудай hуралсалай жэлые hайн бэлэдхэлтэйгээр эхилхын тула, Бурмонкоопсоюзые (президиумэйнь түрүүлэгшэ нүхэр Доржин) hургуулинуудта парта, стол, стул ба доска гэхэ мэтэнүүдые бүтэн гаргалые өөрынгөө тогтоолоо үйлдэhэн юм.

Тэрэ тогтоолой ehоор августын 15 болтор Баргажанай, Курумканай, Ахын, Сэлэнгын, Түнхэнэй ба Хориин аймпотребсоюзууд хамгаа дээрээ 75 парта, 20 стол, 115 стул, 18 доска, 5 шкаф үйлэдбэрилэн гаргажа, дүрсэгдагша аймагуудай hургуулинуудта хүдалдаха ehотой байгаа.

hүүлшын мэдээнэй ehоор Сэлэнгын, Түнхэнэй аймпотребсоюзуудта мнил 30 стулнууд бүтэн гаргагдаа. Тиинхэдэ олоннь аймпотребсоюзууд нэгэншье парта, доска, стол ба шкаф хээгүй байhаар.

Энэ шухала хэрэгтэ зарим аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэдэй хайша хэрэгээр хандаhан дээрэhээ hуралсалай шэнэ жэлэй бэлэдхэлэ hаад ушаруулагдажа байhаниинь хэндэшье мэдээжэ болоно гээшэ.

Бурмонкоопсоюзай президиумэй түрүүлэгшье үйлэдбэриин талаар орлогшо нүхэр Манзыревhаа «мебель бүтэн гаргалга юун дээрэhээ удааруулагданаб» — гэжэ асуухада, «Баргажанай аймпотребсоюзай дэргэдэхи мастерской, аймагай Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй шидхэбэреэр хаагданхай. Тиимэhээ тус аймпотребсоюзда үгтэhэн түсэбэй дүүргэлтэ бэрхэтэйшэг болоод байна. Бэшэ аймпотребсоюзуудта түсэбөө бушуу түргэн дүүргэхэ тухай нүхэр Доржин hаяхан телеграмма үгөө, августын 15 болтор үшөөл удышэг байна, түсэбнай дүүргэгдэхэ юм аабза» гэжэ убайгүй хөөрэжэ байха юм.

Б. Дашиев.

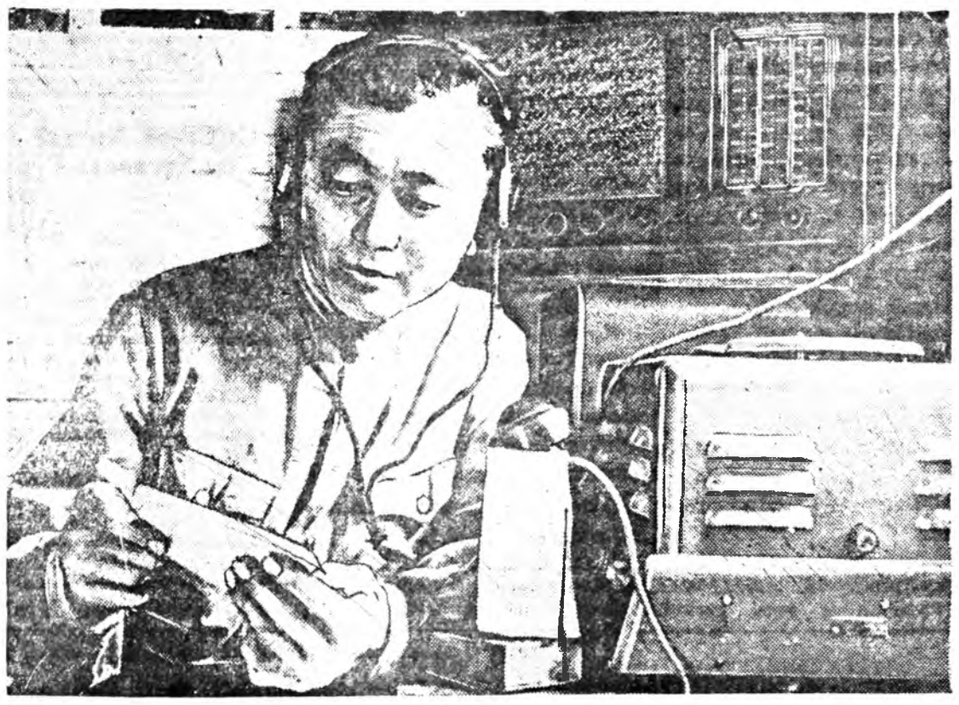

* *

Зэдын аймагай Боргойн сомоной Кагановичын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин центр—Инзагата гэжэ нютаг болбосон культурна түхэлтэй болоожо байна. Энэ жэлдэ культурын хоер дабхар байшан, тепловой электростанци, партийнэ кабинет баригдаа. Шэнээр түхеэрэгдэhэн радиоузел хүдэлмэреэ эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Колхозой радиотехник нүхэр Базаржапов радиоузелhээ дамжуулга хэжэ байна.

О. Березновой фото.

* * *

Специалистын зүбшэл

Хартаабхын ургасада нэмэлтэ тэжээл үгэхэ тухай

Хартаабхын ургажа байха үедэ нэмэлтэ тэжээл үгэлгэ хэдаа тэрээнhээ үндэр ургаса хуряалгада нилээд туhатай агротехническэ хэмжэ-ябуулга мүн. Хартаабхада нэмэлтэ тэжээл үгэхэдэ, тэрэнэй ургасань 20—30 процентээр дээшэлдэг байна.

Энээниие hайса мэдэдэг манай хүдөө ажахын түрүүшүүл суута звеньеводууд: СССР-эй Верховно Советэй депутат, орденто нүхэр Лукерья Прохоровна Шурыгина, Григорий Иванович Снегирев болон бусад хартаабхын ургасада нютагай ба минеральна үтэгжүүлгэнүүдээр нэмэлтэ тэжээл үгэдэг байха юм. Имагтал тэрэнэй ашаар, эдэнэр жэлhээ жэлдэ үндэр ургаса туйладаг байhаниинь лабтай. Хартаабхын ургасада наг шэбхын шүүhээр, шубуунай аргалаар, үнhөөр ба минеральна үтэгжүүлгэмүүдээр нэмэлтэ тэжээл үгтэдэг гээшэ.

Хартаабхын ургажа байха үедэ 2-hоо үсөөн бэшэ нэмэлтэ тэжээл үгтэхэ ehотой. Нэгэдэхи тэжээл—хартаабхын эшын hая гараад байхада, хоердохинь—хартаабхын сэсэглэхын урда тээ гу, али сэсэглэжэ байха үедэ хэгдэхэ ehотой юм. Түрүүшын нэмэлтэ тэжээлэй илангаяа набша эшые hайнаар ургуулхын түлөө үгтадэг хадань, азот элбэгтэй үтэгжүүлгээр хэгдэхэ байна. Тиимэhээ бурьтанхай наг шэбхэ, шубуунай аргал, наг шэбхын шүүhэн мэтын нютагай үтэгжүүлгэнүүд тон таарамжатай байха юм.

Бурьтанхай наг шэбхэ гектар бүридэ 10 тонно үгтэхэ байна. Тэрэниие рядай хоорондуур хартаабхын эшые тойруулан сасаад, удаань шоройень элдүүрилхэ зуурваа. хүрьhэндэ оруулха хэрэгтэй. Шубуунай аргал ряд хоорондын газарые элдүүрилхын урда тээ гектар бүхэндэ 5—10 центнер оруулагдаха юм. Наг шэбхын шүүhэн гектар бүридэ 10 тонно хүртэр үгтэхэ байна. Хуурай газарта оруулха байгаа hаа, тэрэниие 4—5 дахин ехэ үhанда зуураха хэрэгтэй. Тэрэниие тусхай бочко соо хээд гу, али лейкээр хартаабхын эшые тойруулан сасаад, удаань газарыень элдүүрилхэ юм.

Минеральна үтэгжүүлгэнүүдhээ түрүүшын тэжээл болгон аммиачна селитр гу, али сульфат аммони гектар бүридэ 1—1,5 центнер үгтэхэ байна. Үйрүүлэгдэhэн эдэ үтэгжүүлгэнүүдые ургасын хоорондохи борозданууд соо хээд, дээрэhээнь шоройгоор хушаха ehотой. Азотно үтэгжүүлгэнүүдэй орондо, мүн калийна дабhан, суперфосфат мэтые га бүридэ 1—1,5 центнер оруулжа болохо юм.

Хоердохи тэжээл хадаа августын 15 болтор үгтэжэ дүүрэhэн байха ehотой. Тиихэдээ хартаабхын түргэнөөр ба hайнаар бөлбосорхын тула калий ба фосфор элбэгтэй үтэгжүүлгэнүүдые үгэхэ шухала. Тиимэдэ нютагай үтэгжүүлгэнүүдhээ га бүридэ—1, суперфосфат—1,5—2, калийна дабhан—1—1,5 центнер үгтэхэ байна.

Хэрбээ хартаабхын хэм гадна ехээр эшэеэ ургуулаа hаань, үнэhэ гу, али калийна дабhан суперфосфат хоерые заагагүй оруулха хэрэгтэй. Тиигэбэл, хартаабха түргэнөөр томожожо эхилдэг юм.

Үтэгжүүлгэнүүдые үhалагдадаг газарта хэхэ байгаа hаа, тэдэниие хуурайгаар газарай үhалагдаhанай удаа, нойтон шоройдо оруулаад, дээрhээнь заабол элдүүрилхэ шухала.

Хэрбээ үтэгжүүлгэнүүдые үhалагдадаггүй газарта оруулха байгаа hаа, минеральныень нэгэ ведро үhанда—50—100 грамм, үнhые 1 стакан үhанда гэхэ мэтээр холихо хэрэгтэй юм. Тиихэдэ шубуунай хуурай аргал 10 дахин ехэ үhанда зуураад хэрэглэхэ болоно. Нэмэлтэ тэжээлэй оруулагдаhанай удаа, газарынь элбэгол элдүүрилэгдэхэ ehотой.

И. Тимошин, агроном.

Ц. ДАМБАЕВ

Гэгээн зам

1947 оной намар... «83—14» номертой «ЗИС» автомашина Удэ мүрэниие зубшан уужам елгэр харгыгаар баруулжаа гүйнэ. Тэрэнэй хойноһоо баглагар тооһон шэрэсэлдэн хүсэжэ ядаһандал хөөрсэгэнэн гээгдэнэ. Энэ машина дээрэ Цырен өөрынгөө 6 нүхэдтэй хамта ФЗО һургуулида һураха гэжэ Улан-Удэ зорижо ябна. Тэдэнэй зол жаргалынь хэм хэмжүүргүй ехэ... Халима баяраар зүрхэниинь дүүрэнхэй... Зүб даа! Түрүүшынхеэ город, тиин үшөө һургуулида ошохоео ябаһан хүн бүхэн, илангаяа үхибүүд бүхэн тиимэл баяртай байхынь һэжэггүй.

Яруунаһаа Улан-Удэ хүртэр тиимэшье холо бэшэ. Теэд, тэдэнэр городоо хүрэжэ ерэхэеэ хүлежэ ядапа. Шоферойнгоо хашарха болтор асууна... Тэдэнэй һаншае заһаха гэһэндэл городнай мэнэ болоо, — гэжэ шоферынь харюусадаг байба. Тиигэбэшьэ городынь үгыл хадаа үгы...

Наран орожо, боро хараан боложо, үдэшын хуудам жабар улежэ өхилнэ...

— О, город,—гэжэ Жамса хашхарна.

Тэдэнэр городой электрын гэрэлэй мүшэд шэнгеэр эмилсэгээжэ байхыень хаража тон ехээр һайшаанад. Энэ хаана юрэ бусыч гэрэлтэй хашарһа мүнгэнэй адхаржа байһандал үзэгдэжэ байба.

Городой центрын ойротохо тудам, тэрэ гэрэлнүүд олон боло болоһоор удэр шэнги һаруул болошоно. Оршон тойрон байһэн юумэн өли тодоор харагдана. Манай колхоздо электрын гэрэл үшөөл бага байна гэжэ тэдэнэр өөһэд хоорондоо хөөрэлдэнэ.

— Хэдэн жэл болоод байхада, манай колхоз баһал иимэ болохол, —гэжэ Цырен хэлэнэ.

Улан-Удэ город амиды юумэндэл бүхы хаба соогоо амилжа байба. Гол мүрэнэй урасхал шэнгеэр милмаран ялалзажа байгаа улицануудаар дүүрэн хүн зонууд ишэ тиишээ яаран алхалалдана, өнэлдэнэ, хөөрэлдэнэ.

—Одоол ерээбди. Машинаһаа буугты, — гэжэ шоферойнгоо хоер удаа хэлэтэрнь тэдэнэр дуулзагүй байба. Гэнтэ мэдэн тэхэдээ нэгэ ехэ гэрэй хажууда хүрэжэ ерэнхэй байгаа.

Энэнь һүүлдэ мэдэхэдэнь ФЗО һургуулиин байрын гэр байһан юм.

Тэдэниие ФЗО һургуулиин түлөөлэгшэд халуунаар угтажа, банида оруулжа, яэгэ адлихнуудаар хубсалуулаад, һургуулиингаа һаруул уужам общежитидэ тубхинүүлээ һэн.

Үглөөдэрынь тэдэнэр һургуулида ошохо гэжэ газаашаа гарэбэ. Намарай шаргал улаахан наран һаяхан гаража, гэрэлээрээ хэдэн дабхар гэрнүүдэй һаруул уужам сонхо тудан ялалзана. Нэгэ шупэм шэнгеэр жэрылдэһэн хоер, гурбэ, дурбэн дабхар гэрнүүдэй хажуугаар ургаһан таримал модонууд үглөөнэй наранда алтаран харагдана. Тойроод номгон... Радио гоо һайхаанаар дуулана... Холоһоо паровозой гудогой нариихан абяан соностоно. Нэгэ хэды болоод байхада гол мүрэнэй үерлэһэн шэнгеэр хүн зонууд улицадаа гэнтэ адхарна.

— Иимэ олон зон хаанаһаа гарана гээшэб, — гэжэ нэгэн доро шахуу асуунад.

—Эдэ — заводой хүдэлмэришэд. Энэ манай завод, энэ манай соцгородок гээшэ, — гэжэ тэдэниие хахуулжа ябаһан хүн уриханаар хэлэнэ.

Тэдэ хүбүүд паровозо-бүтээлгын завод тээшэ үни удаан шэртэн харана. Энэ заводынь ямар нэгэ асари ехэ амитанай амилжа байһандал үзэгдэнэ. Эндэ тэдэнэр токарна ба слесарна болон элдэб янзын мэргэжэлнүүдтэ һураха болоод байгаа һэн...

Тэдэниие ФЗО һургуулиин директор Борис Александрович Матвеев халуунаар угтажа, час тухай хөөрэлдэнэ.

— Таанар өгээл харюусалгатай ба хүндэтэй участок дээрэ хүдэлмэрилхэ хүнүүд болохот. Таанарай, бүхы заводой коллективэй бүтээн гаргаһан «СО» маркатай паровозууд Советскэ Союзай нэгэ хизаараһаа нүгөө хизаар хүртэр ябажа, ямар ехэ өд бараа, зэр зэмсэгүүдые, пассажирнуудые зөөхэ байнаб? Өөһэдөө бодоод үзэгты. Энэ —таанарай омгорхол, энэ—бүхы заводоймнай омгорхол гээшэ.

Тиихэдэ түрүүшээр бэрхэшээлнүүд ушархал байха. Тэрээнһээ далдирха хэрэггүй. Тэрэниие зүрхэтэйгөөр дабажа гараха юм...

Тэрэ гэһэнһээ хойшо нэгэ хэды саг үнгэрөөд байхада, һургуулидаа үзэһэн юумээе практикэ дээрэ бэелүүлхэ саг ерээд байгаа. Цырен энэ үдэшэ удаан саг соо унтажа ядана. Үглөөдэрһөө эхилжэ, паровозо-бүтээлгын заводой механическа цех соо орожо хүдэлмэрилхэ саг ерээд байгаа. Энэнь Цыренэй зүрхэ ехээр хүдэлгэнэ... Үглөөдэрынь паровозо-бүтээлгын заводой механическа цехтэ булта ошобо. Хүдэлмэриин үдэр үшөө эхилээдүй байгаа. Токарьнууд өөһэд өөһэдынгөө хүдэлмэриин һуурилнуудые эзэлэнхэй, станогоо бэлдэнэ. Удапшьегүй заводой гудок ханхинажа, гэнтэ нэгэн доро хаа-хаанагүй станок машинанууд жингинэлдэнэ, шэхэ дүлиирмэ абяан хүүжэжэ хааяжа эхилнэ.

Тэдэниие механическа цехын начальник дахуулжа цехынгээ бүтээжэ байһан юумэнүүдые, станок машинануудые харуулна, заана.

Цехын уужам ехэ талмайн дунда тобойжо байһан станок тээшэ заажа:

— Энэ юун улаан туггай станок гээшэб, — гэжэ Цырен ехэ тайхаһан янзатайгаар һургуулиингаа мастерһаа асууна.

— Энэ улаан туг хадаа мүрысөөндэ илаһан хүдэлмэришэдэй станок дээрэ хиидхэгдэдэг юм. Теэд мүнөө энэниие манай заводой эрхим стахановец Иванов абанхай. Энэ хүн үдэр соо, һара соо 5 хүнэй орондо ганзаараа ажалладаг, тиигэжэ мүрысөөндэ түрүүлээ юм, — гэжэ мастерынь харюусана.

Энэ мастерайнь хэлэһэн үгэнүүд Цыренэй зүрхэ тон ехээр хүдэлгэнэ... Цырэн удаан саг соо тэрэ токариин хүдэлмэрилхые шэртэн харана...

Тэдэнэр өнэ үдэрһөө хоер хоноод лэ практикада ябадаг болобо. Тиин Цырендэ, тэрэнэй нүхэдтэшье нилээд олон бэрхэшээлнүүд ушарна. Автомадаа табиха, станогтоо детальнуудые һуулгаха гэхэ мэтэнүүд тэдэнэй нилээд ехэ сагыень барадаг байгаа.

Цырен зориһон хэрэгээ бэелүүлжэ шадахагүймни гээшэ гү гэжэ һанаагаа ехээр зободог байба. Тиигэбэшье дүй дүршэлтэй болоһоо хуушанай токарьнуудые хүсэжэ урдань орохоб гэһэн бодолоо бэелүүлхэ байһандаа найдадаг ба саг үргэлжэ оролдодог байгаа. Юумэн гээшэ өөрөө ерэдэг бэшэ, тэрэниие дайлан абахэ юм гэжэ һайтар мэдэдэг һэн. Ядаһан тулиһан газартаа өөрынгөө мастерһаа саг үргэлжэ асуужа, хэлэһэн зааһан юумыень бултынь хадуужа абахые оролдодог байгаа.

Нэгэтэ үдэрэй халаан дүүрэжэ, заводойнгоо үүдэ гараад, нүхэдтээ хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэжэ ябатараа, Цырен нэгэ зомгооһо абижа газар дээрэ станогоо зураад, Ивановой үйлэдбэриин процессые хөөрэнэ. Нүхэдынь бултадаа дүхэрэглэн сонсойлдожо һуугаад, Цыренэйнгээ хөөрэхые шагнана.

— Нюуса техническэ конференци нээгээ гүт? — гэжэ нэгэ хүнэй бүдүүн хоолойгоор дуугарханань, тэдэ хүбүүд залд гэһэндээ һуурилаа һуга харайлдан бодоно. Цырэнэй урда өөрөө тэрэ суута токарь Иванов байба.

Цыренэй нюурынь шад улаахан болошонхой, зүрэгаа һэмээхэнэр хүлөөрөө арилгажа байба.

—Бай, бай... Ши намда энээнээ хөөрэжэ үгэ...

Цырен бүри ехээр баягүйрхэнэ. Тиигэбэшье Иванов Цыренине баалгэ баалгаһаар арэй гэжэ хөөрүүлнэ...

—Энэшни тон өүб. Теэд өндэшни нэгэ заахан алдуу байна, — гэжэ Иванов хэлээд, иигэжэ хүдэлхэ, иигэжэ станогтоо детальнуудые зохеохо юм гэжэ гаргаа дээрэ зураатай зураг дээрэ харуулжа, заажа үгэнэ...

Цырен гэртээ ерэнхэй, стол дээгүүрээ техническэ ба токарна хэрэгэй номуудые дэлгээнхэй, түргэ түргэн ираже уншана, бодолгото болоно. Иигэжэ байтараа һуга харайн бодоод стулнуудаа зэргэлүүлжэ табина. «Иигээд автомадаа табихаб, иигээд детальяа зохеохоб» гэжэ шангга шангаар дуу гаражa байжа Ивановой зааһан еһоор үйлэдбэриингөө хамаг бүхы процессые өхинһээнь һүүлдэнь хүртэр хэдэ хэдэн удаа хэнэ.

Тос тос гэһэн абяан Цыренэй бодолыэ таһалдуулна.

— Орогты,—гэжэ Цырен дураа гутанги харюусанэ.

Жамса орожо ерэмсээрээ үүдэнэй хажууда зогсоод ехэ гайхангяар таһалга соогуурынь харана. Ойлгожо ядана.

—Юун болооб? — гэжэ Цырен асууна.

—Юуншье болоогүй, кинодо ошое гэжэ ерээб.

—Бишэншни хаанаб?

—Гэртээ...

—Энэ үйлэдбэриин процессые зүбшэхээ һанааб. Ошоод ерэхэ гыш даа,—гэжэ Цырен гуйһан янзатайгаар Жамсада хандана.

—Орхил даа саашань. Намда хөөрыш, хөөрэхэ юм һаа. Тэдэнэр яахамнайб,—гэжэ Жамса харюусанэ.

—Эй Жамса, Жамса. Тиимэ ганса һанаатай гэжэ шамайе мүнөө болтор һанаагүйб. Бидэ бултадаа нэгэ хэрэгэй түлөө тэмсэнэбди. Бэе бэеынгээ дүй дуршэлые андалдажа, цехын, заводойнгоо үрда табигдаһан зорилгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ уялгатайбди. Энэ бидэнэй, комсомолецуудай нангин уялга бэшэ даа?

—Тиимэшхил даа,—гээд Жамсыг газзашаа гарихатай хамта ягаа үни болообши гэһэн абяан саанаһаань дуулданэ.

Хэдэхэн минутта болоод байхаань, зургаалуулан орожо ерэнэ.

— Зай нүхэд, киношье кино, үшөө час хахад тухай үлөөд байна. Би таанарта Ивановой хэлэһэнэй еһоор иимэ юумэ харуулжа зүбшэхэ гэжэ һанаа һэм,—гэжэ Цырен хэлээд, харуулхаяа забдана.

—Байг лэ даа. Үглөө гэжэ бии юм гүб даа, — гэжэ Базар харюусана.

—Бээ бэедээ туһалалсаха, хуушанай токарьнуудһаа гээгдэхэгүй гэжэ хэлсээ бэшэ һаалди,—гэжэ Цырен эрид буруушаан хэлэнэ.

—Кино үшөө үды юм ха юм даа. Хараял даа,—гэжэ булта зүбшөөрэнэ.

Ойр зуура булта абяагүй болоод байнараа:

Цырен ехэ баярлажа өөрынгөө һанамжые нүхэдтөө харуулна.

Асал даа би туршаад үзэһүүб,—гэжэ Жамса хэлэнэ.

—Энэшни нээрээ һайн юм байна. Үглөө үдэрһөө эхилжэ, иимэ методээр ажаллаа хадаа бултадаа амжалта туйлахымнай дамжаггүй байна, —гэжэ булта Цыренэй хүндэлэн хэлэнэ.

Үнэхөөрөөшье тэдэнэр энэ Цыренэй методые хэрэглэжэ, бултадаа шахуу үдэрэйнгөө даалгабариие дүүргэдэг болобо. Тиин, энэниие тиимэшье амархаанаар туйлаа бэшэ, нилээдгүй оролдолго гаргаһан ба һургуулиингаа мастерэй үдэр бүри ханамжатайгаар туһалһан, һургаһан дээрэһээ туйлаа.

* * *

1948 оной хабар... жэл болоод байхада, Цырен һургууля эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргэжэ гарэба.

Юумээе ханза соогоо хэжэ үргэлөөд, һургуулиингаа харшын үүдэ гараад ябатараа, гэдэргээ эрьелдэнэ. Цырен һургуули тээшээ хаража, нэгэ удаа гүнзэгыгөөр амилаад, малгайгаа абажа дохоод сальнаа гэшхэлнэ. Цырендэ энэ һургуулинь тон дүтэ түрэл мэтэ һанагдадаг болошонхой байгаа.

Тиигэжэ өнэ үдэрһөө эхилжэ, Цыренэй ажалай үдэр эхилбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Национальна барилдаан харуулагдана.

И. Красавцевай фото.

ЭЛДЭБ ҺОНИНУУД

ТУРИСТСКА АЯН ЗАМ

Заиграйн дунда һургуулиин һурагшад хамта 8 хүн ВЛКСМ-эй айкомой пионерскэ таһагые даатша нүхэр Н. Витошниковагай хүтэлбэри доро туристска аян зэмда ябаһанаа баяхан бусаба. Эдэнэр 20 хоногой турша соо Улан-Удэ — Бабушкин — Танхой —Байкал станци — Ольхон — Горячинск —Турунтаево — Татаурово маршруудаар ябаха зуураа, Байкал далайн баялигые, тэрэнэй оршон тойроной байгаалиие шудалан, олон зүйлэй коллекциинүүдые суглуулба.

ХАЛААН СОО 20 КУБОМЕТР

Иволгын аймагта Бурмонкоопсоюзай системын промкомбинат хүдэлмэрилнэ. Тус промкомбинадай модо хюрөөдэхэ рама хадаа халаан соогоо 20 кубометр модо хюрөөдэн гаргана. Мүнөө энэ комбинадай база дээрэ мебель, тэргэ шарга болон модон бочко ба бусад амһартануудые бүтээн гаргаха үйлэдбэри өмхидхэгдэхээр хараалагдаба.

СЕЛЬМАГ

Тарбагатайн аймагай Куйтун гэжэ тосхондо шэнэ сельмаг баригдажа байна. Тус сельмаг байгша оной сентябриин 1 болтор ашаглалгада оруулагдаха юм. Энэ сельмаг болбол өемол хубсаһанай, эдеэ-хоолой, фарфюмернэ, галантерейнэ зүйлнүүдые ба культ-товарнуудые худалдаха таһагуудтай байна юм. Мүн өндэ бензин ба мүльһэ хадагалха түрбан склад баригдаба.

ОГОРОДОЙ ЭДЕЭН

Мүнөө огородой эдеэн хаа хаанагүй болбосоржо өхилээ. Улан-Удын колхозно рынок дээрэ һонгино, үгэрсэ, редискэ, морковь болон бусад зүйлнүүд элбэжэбэ. Мүн нэрһэн, гүлзэргэнэ гэхэ мэтын жэмэс элбэгээр худалдагдана.

СЕЛЬХОЗСНАБТА

Сельховснабай республиканска конторо хажуур ба худөө ажахын бусад зэр зэмсэгүүдые хурсадхаха 210 аппарадуудые ба 200 веялкэ абаба. Мүн энэ квартал соо сенокосилка, морин тармуур, молотилкэ гэхэ мэтые абахаар хүлеежэ байна.

ЭЛҮҮРЖҮҮЛГЫН ГРУППА

Улан-Удэ городой хүүгэдэй садуудта элүүржүүлгын группанууд нээгдэбэ. Эдэ группануудта һургуулиин наһа хүрөөдүй 900 хүүгэд хабаадуулагдаха байна.

Белград

Югославиин коммунистическэ партиин табадахи с'езддэ, Югославиин Арадай Федеративна Республикэ бухы коммунистнуудта нээмэл бэшэг

Сэрэгэй академиин, дээдэ офицерскэ һургуулиин һурагшад, Советскэ Армиин ба Үһан-Сэрэгэй флодой курсантнууд— Югославиин коммунистическэ партиин гэшүүд бидэ, Югославиин коммунистическэ партиин байдал тухай Информационно бюрогой шиидхэбэриие һайса үзөөд энэ шиидхэбэри тушаа КПЮ-гэй ЦК-гэй харюутай, мүн тэрэшэлэн КПЮ-гэй ЦК-гэй мүнөө байһан хүтэлбэрилэгшэдэй ябуулга тухай хөблэлдэ гараһан материалтай танилсаад байхадаа, Тито, Кардель, Джилас, Ранкович ба тэдэниие дуурэгшадай оруулһан мухардуулгаһаань гараха имагтал зүб арга манай партида заажа үгэһэн Информбюрогой резолюциие бүрин һайшаана ба дэмжэнэбди.

Советскэ Союзда, ВКП(б)-дэ, ахадуугэй бухы компартиинуудта ба шэнэ демократиин оронуудта эсэргүү КПЮ-гэй ЦК-гэй ба Югославиин Правительствын ябуулга байһан харша политикые бидэ эрид шангаар буруушаанабди.

Тито, Кардель, Джилас, Ранкович гэгшэд өөһэдынгөө антисоветскэ, националистическэ политикаар манай Эхэ оронние худалдана, СССР-эй эдэбхитэй туһаламжаар Югославиин арадуудай байгуулһан манай демократическа гүрэниие һандаргажа байна. Өөһэдынгөө урбанги ябуулгаар ба англо-американскэ империалистнуудтай хоршоо мууухай наадалгаар, тэдэнэр хадаа пролетарска интернационализмын зорилгонуудһаа таһаран холодожо. Югославида капиталистнуудай ба помещигуудэй засагые һэргээн бодхоохо, тэрэниие империализмын колони болгохо гэһэн найдабариие манай дайсадта түрүүлнэ.

Советскэ Союзай, ахадуу ВКП(б)-гэй ба арадуудай агуухэ вождь нухэр Сталинай саг үргэлжын туһаламжагүйгөөр, шэнэ демократическа Югославиин амжалтанууд ба сэсэглэн һалбаралта, тэрэнэй эрхэ сулөөтэ ба бээ даанхай байдал түйлагдахагүй байгаа гэжэ Эхэ орондоо халуунаар дуралдаг үнэн сэхэ югослав бүхэн эли тодоор ойлгоно. Бусад оронуудай коммунистическэ партинуудай зүгөөс дэмжэлтэ, арадай демократиин оронуудай ба Советскэ Союзай дэмжэлтэ хадаа Югославида илалта түгэлдэр социалистическэ байгуулалтын шухала услови, мүн англо-американска империализмын богоолиполгоһоо луулха найдабари гэгшэ.

Тохеолдоод байһан ушэр бай нуудта манай парти хадаа систско-ленинскэ һургаалда ришэгүй үнэн сэхэ зандаа бай Тито, Кардель, Джилас, Ранк гэгшэдэй антипартийна ба эсэргүү политикые сэхэ бурут жа, коммунистическэ партинт булэдэ өөрыгөө бусаажа ш байна.

Хэтэрһэн хүтэлбэрилэгшэдые соон хазаарлажа, өөһэдынгөө алдуунуудые үнэн сэхөөр дэрхэ ба заһахыень, национ һаа бүрин хахасахыень, интер ционализмда бусаха ба интер ализмда эсэргүү бүхэдэлхэйн дэмэл социалистическэ фронтыг хы хэмжээгээр бэхижүүлг эриитэ хэхэ гэһэн үрэлтэйгаар, дын делегадуудта, Югославиин коммунистнуудта бидэ хандан Манай партиин мүнөө байһан төлбэрилэгшэд энээниие хэжэ дахагүй байгаа һаань, тэр һэлгэжэ, ленинско-сталинска харгыгаар манай партиие төлжэ шадаха КПЮ-гэй шэнэ төлбэрилэгшэдые һунгаха шуу

Югославиин коммунистическэ партиин гэшүүд: Распопович Блажо, Кос Иван, Савич Милорад, Янков Станое, Влахович Миодраг, Вуксанович Джуро, Дувняк Стоян, Павловски Джордже, Павлица Дане, Лазаревич Борислав, Слепчеевич Милорад, Нограшек Антон, Джуйанович Предраг, Циноти Невен, Антониевич Петар, Милосавлевич Чедомир, Боц Светозар, Латковнч Джуро, Премру Матия, Любиша Драгоевич Иован, Савич Слободан, Бацевски Костадин, Михайлович Стеван, Радуловнч Велько, Буруджия Гойко, Танчевски Миле, Рашич Остоя, Крстанович Любиша, Толовски Петар, Бритвич Радослав, Першурич Антон, Шпендль Анте, Чирич Саво, Лизович Иван, Тогуняц Юдислав, Ибрич Богослав, Симич Любомир, Радечич Бранко, Властимир Михайлович, Ковачевич Милован, Рогановнч Джюро, Перович Радолюб, Джуранович Раде, Кузманович Гайо, Станишич Милан, Дедич Владислав. Бачин Душан, Стефанович Живоин, Джуранович Божидар, Яконец Драго, Маринков Славко, Субич Велько, Панч Василие, Гркич Душан, Сертич Милан, Княжевич Иоксим, Вуйнович Мирко, Дешкович Тончи, Томпа Янко, Тоич Джюрадж, Богашевич Милутин, Величкович Милосав, Текич Мирко, Велич Дмитар, Милованович Озрен, Рокочевич Ранко, Краятич Иосиф, Мишкич Анте, Мардешич Тонко, Биович Милич, Ковачевич Милорад, Бое Мирко, Кошута Карло, Марьянович Живослав, Джурович Васо, Волос Звонимир, Миклавчич Ненад, Ливич Дамян, Милославлевич Драголюб, Шево Урош, Байчета Гойко, Новкович Александр, Муштет Кирил, Лосяков Николай, Велович Момчило, Перович Джордже, Космач Радко, Живанович Вукашин, Трач Петар, Шепанович Иванко, Вуков Любомир, Радославлевич Джордже, Павлович Йоко, Милевоевич Любомир, Шепарович Хрвое, Андонович Часлав, Милошевич Мираш, Тушуп Крсто, Маткович Винко, Лушкич Юрко, Ульявич Эуген, Буич Мариян, Барякторович Бранислав, Иованович Момчило, Войнович Стеван, Дживкович Петар, Благич Любомир, Филипович Живарад, Мишечевич Марко, Османович Исо, Кишевски Фердо, Ивкович Тихомир, Мандич Божо, Касалица Чедомир, Ласта Федор. Шварцвальд Бранко, Трумбич Войо, Хаджи-Ильевский Илья, Башич Роман, Обрадович Велимир, Чичкович Саво, Шабанович Божидар, Родич Славко, Стаминкович Милич, Милосавлевич Драгослав, Кнежевич Драчослав, М ларский Никола, Живич Светомир, Янкович Б слав, Репац Сава, Видович Миле, Вукобр Мирко, Томажин Иван, Панчич Ненад, Мар Миодраг, Михайлович Стеван, Брзакович Чед Симович Василие, Васич Небойша, Млад Дмитрие, Лучич Владимар Франьо, Лазович вое, Рибарич Иосиф, Варичак Миле Петар, Уро Радомир, Ивич Свето, Павлович Филип, Про вич Иован, Дукич Джюро, Нинкович Стево, тар Алоиз, Андрич Петар, Зеленович М Комненович Петар, Чирко Ризо, Шаятович Н Шкапуревич Алит, Пулян Юре, Шукунда Дрлевич Стоян, Кргович Радомир, Ловрич Станар Миланко, Джанкович Душан, Ман Иован, Юруковски Никола, Стоядинович Мил Аралица Анте, Татар Здравко, Киригин М Юришан Мирко, Арнаутович Асим, Влай Александар, Тичац Петромил, Петрович Анте, ванович Драгослав, Томич Живота, Колич Вуич Драган, Роков Анте, Милойкович Милан, Б Владимир, Пилепич Мелкиор, Маркович Бож Спремо Аиджелко, Дунич Бранислав, Цвиянов Спасич Сретен, Шкорич Василие, Ристич Алек Дашич Любомир, Хиршель Отомир, Судар лютни, Крстевски Благое, Радошевич Люб Павлович Веселин, Имприч Драгослав, Кве Радивое, Бливанс Саша, Павлович Александр, парович Антон, Омахен Иван, Божич Милав, кович Витомир, Кокотович Бошко, Жебеля рислав, Туркович Здравко, Трайкович Арсо, зич Ананий, Глигорич Гойко, Живич Бож Обрадович Никола, Радулович Бранко, Стр Милан, Маркович Александр, Бошняк Милан, няк Милан, Радович Радомир, Оджич С Дурман Серден, Самоловцев Богдан, Панич мир, Бабисуд Эдуард, Лабович Миодраг Д Мишура Яков Мийо, Бошняк Миливое, Кос Дмитрие, Оцеколич Владимир, Вулевич Мо Милославлевич Петар, Антич Антон, Попов стодин, Елич Славко, Бок Рудольф, Цв Христо, Виденович Гавро, Ковачевич Ро Минозевский Нино, Шевич Тихомир, Л Ильня, Иванкович Дина Пера, Джорджевич Ильевский Тодор, Мачинкович Драготин.

Харюусалгата редактор Д. Д. ЛУБСАН

МҮНӨӨДЭР

КИНОТЕАТРНУУДТА

«Прогресс» **«Боксеры»**

«Эрдэм» **«Четвертый перископ»**

197-дохи складта эдеэ-хоолой продуктнуудай талаар лаборант яаралтайгаар хэрэгтэй болоод байна. Салин хулһэниинь 790 түхэриг. 4-9) ба 2-79 гэһэн номертой телефоноор хандаха хэрэгтэй.

Иркутска Финансова техникум

Нэгэдэхи ба хоердохи курсануудта ҺУРАГШАНАРЫЕ АБАЖА ЭХИЛБЭ. Тус техникум болбол финансныудай Министерствын органуудта хүдэлмэрилхэ бюджедэй, гүрэнэй оршонуудай, налогуудай ба гүрэнэй страхованиин талаар финансистнууд ба бухгалтернуудые бэлэдхэдэг юм.

Һуралсалайнь болзор 3 жэл.

Амжалтатай нураһан бухы һурагшад стипендиэ абадаг байна.

Мэдүүлгэнүүд июлиин 31 хүртэр абтана. Оролгын экзаменууд августын 1-һээ 20 хүртэр болохо юм.

Техникумэй адрес: г. Иркутск, Тимирязева № 51, телефон № 3-28.

СССР-эй Арадай Ажахые Һэргээн Бодхоохо ба Хүгжөөхэ Гүрэнэй 2-дохи урьһаламжа захигшадай

АНХАРАЛДА!

***1948 оной** августын 3-да, СССР-эй Арадай Ажахые Һэргээн Бодхоохо ба Хүгжөөхэ Хоердохи Урьһаламжын шүүбэринүүдэй НЭГЭДЭХИ ТИРАЖ болохо байна.*

Облигацинуудаа абаагүй захигшад хадаа шүүбэриин тиражда хабаадалсахагүй байна.

СССР-эй Арадай Ажахые Һэргээн Бодхоохо ба Хүгжөөхэ Гүрэнэй Хоердохи Урьһаламжын облигацинуудые абаагүй хүдэлмэришэд, албахаагшад ба таряашад, түлбэрэ үгэһэн эмхи-зургаанууд, предприятинуудай хутэлбэрилэгшэд ба урьһаламжын этигэмжэтэдһээ өөрынгөө облигациие нэхэжэ абагты.

БМАССР-эй ГОСТРУДСБЕРКАССАНУУДАЙ БА ГОСКРЕДИДЭЙ УПРАВЛЕНИ.

БМАССР-эй ДОСАРМ

болбол гурбадахи зэргый шофернуудай курсада, радист-операторнуудай курсада ба мүн мотоциклистнүүдэй курсада хүнүүдые абана. Тэдэнэр ажалһаа таһаржа ба мүн таһараншьегүйгөөр һуралсаха байна.

Үглөөнэй 9 часпаа үдэшын 6 час хүртэр ул. Свердлова № 18 гэһэн адресаар хандажа болоно.

Городской электростанциин шулуу нүүрһэнэй склад та нүүрһэ ябталаашад, кочегарнууд ба үнэһэ гаргагшад һаяар хэрэгтэй болоо. Эндэ байраар гүйсэд хангагдана.

Энээн тухай мэдэхэ адресынь: г. Улан-Удэ, ул. Социальная, № 20 (Батарейка) ГЭС-эй кадрнуудай таһагта

Бурят - Монголой Чайковскийн нэрэмжэтэ хүгжэмтэ - театральна училищи болбол Ленинградска хореографическа училищида һурагшадые абаха байна. Эндэ НСШ-гэй 3 ба 4-дэхи классуудые дүүргэһэн хүбүүд абтаха байна.

Мэдүүлгэнүүд августын 10 хүртэр абтана.

Адресынь: г. Улан-Удэ, ул. Ранжурова № 8, ГМУ.

УЛАН-УДЫН УНИВЕРМАГТА

„Мифа" маркын велосипедүүд, „Урал" гэжэ радиоприемникнууд, „Урал", „Нева" ба бусад маркын радиоприемникүүд, „Тула", „Зауэр" маркын буунууд, оронууд, һуугуулиин ба бэшэгэй хэрэгсэлнүүд, канцелярска товарнууд, элдэб нааданхайнуудые гэхэ зэргын эд бараануудые үргэнөөр наймаада гараба.

„Востокзаготзерногой" Бурят-Монголой контородо

худөөдэ худэлмэрилхэ бухгалтернууд ба ахалагша бухгалтернууд хэрэглэгдэнэ. Советская 21/41 гэһэн адресаар главна бухгалтерт хандаха да болоно.

Дулиин ба хэлэгүүхибүүдые үзэг бэшэтэй һурагаха республиканска һуралцали 8-һаа 12 наһа хүртэр һурагшадые абахаар сонсохоо. Эндэ хамтын байраар, эдеэ-хоолоар, хубсаһа-хунараар гүйсэд хангагдаха юм.

Мэдүүлгэ үгэхэдөө 19 оной августын 15-һаа орш бэшэ, метрикэ, түрэлхиг хүдэлжэ байһан газарһ ба медицинскэ справкануудые хабсаргалсаха һонто Занятиь сентябриин 1-һ эхилхэ.

Адресынь: г. Улан-Удэ, ул. Подгорчая, школа глухонемых.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора —23, АТС—1,80, зам. редактора—3-23, ответ секретаря — 3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни — 3-52, сельского хозяйства —1-42, культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов — 4-52 (2 зв.), объявлений — 2-64 2 зв.), Для междугородних переговоров —16.

П—00408. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000